

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001701

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скоп Михайло Львович

2. Mykhailo Skor

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5901-8211

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 20-02-2024

Спеціальність за освітою: 022 Дизайн

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 4223

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07.43.21, 18.07.51

Тема дисертації:

1. Сакральна пластика 1992 – 2023 років у публічному просторі Львова: іконографія і концепції репрезентації
2. Sacred Plastic Art 1992–2023 in the Public Space of Lviv: Iconography and Representation Concepts

Реферат:

1. Дисертація присвячена сакральній пластичі 1992 – 2023 рр., що знаходиться у публічному просторі Львова. Поява значної кількості сакральних творів у публічному просторі зумовлюється двома хвилями національного та релігійного відродження, які припадають на здобуття Незалежності у 1991 р. та початок російсько-української війни в 2014 р. Це дозволяє аналізувати твори не лише на предмет іконографії, але й виявляти найбільш поширені концепції репрезентації, зокрема історичної та релігійної пам'яті. В результаті аналізу історіографії та первинних джерел було проведено диференціацію ключових понять, вибрано та обґрунтовано терміни і запропоновано типологію, яка відповідає вибраним територіальним межах. Було визначено основні функції, які виконують такі сакральні об'єкти. Висунуто і частково доведено гіпотезу про те, що іконографія творів може бути обумовленою виконанням однієї із наведених функцій. Аналіз накриття та облаштування сакрального простору дозволив виявити, що вони несуть не лише практичну і декоративну, але й символічну функцію. Виділено два типи накриття – едікулу та ківорій. Було обґрунтовано думку, що тип накриття і характер оздоби є взаємопов'язаними. Висунуто гіпотезу про просторову іконографію, яка

відтворює образну структуру живописних творів, зокрема ікон «Закритий сад» і «Мадонна у трояндовому саду». Розгляд архітектоніки каплиць дозволив виявити, що основними їх рисами є симетрія, а іноді – пірамідальність, що свідчить про наслідування образу храму. Виявлено, що більшість зразків сакральної пластики є зображеннями Матері Божої. Мистецтвознавчий та іконографічний аналіз виявив, що переважна кількість творів не є оригінальними, а тиражованими копіями шанованих скульптур XIX–XX ст. Такі іконографії як «Покров Пресвятої Богородиці» та «Богородиця Ченстоховська» можуть свідчити про національну ідентичність спільноти. Твори, умовно визначені як «банерні святині», слугують символічним відображенням цінностей, ідеалів та глобальних викликів суспільства. За результатами аналізу Хресних доріг було визначено, що більшість стацій є копіями творів Й. Р. фон Рюріха, Л. Моргарі та Ч. Секкі. Інтеграцію елементів, властивих католицькому та православному мистецтву було виявлено на Хресній дорозі у парку Імені Івана Павла II та фігурі «П'єта» на вул. О. Мишуги, 40. Розгляд Хресної дороги біля церкви Святого Йосафата показав, що силует хрестів наслідує новгородський Олексіївський хрест, а мозаїчні зображення стацій є копіями творів італійського виробника «Demetz Art Studio» Стації Хресної дороги на Високому Замку 2005 р. наслідують наївну манеру народного різьбярства. Зразки 2010–2012 рр. відображають тенденцію ідеалізованої репрезентації біблійних подій. Особливістю цих стацій є певна гротескність та авторське трактування іконографії. Дослідження священних об'єктів Королівського джерела показало накладання містичних та догматичних культів Діви Марії, а також візуальну та семантичну еkleктичність, що свідчить про релігійний кітч. Виявлено, що у таких меморіалах як «Стіна пам'яті і скорботи», «Вічна пам'ять борцям за вільну Україну» пам'ять про жертв репрезентується за допомогою типового для традиційного іконопису образу розп'яття та архетипу Мученика. Встановлено, що на тильній стороні стели «Хвиля національного відродження» події новітньої історії України відображено за допомогою традиційної іконографічної схеми «Страшного Суду». З'ясовано, що «Меморіал вбитим львівським професорам» утворює символічний простір, у якому поєднуються образи «Страстей Христових», візуалізація Декалогу та опис Третього храму пророка Єзекіїля. Прослідковано поширення образу Матері і Дитяти у меморіалах жертвам Голодоморів. На підставі цього запропоновано ввести в обіг поняття «Богородиця Голодомору». З'ясовано особливості символики ангельських крил у меморіалах «Жертвам Скнулівської трагедії», «Пам'ятник героям і жертвам Чорнобиля». Виявлено, що за допомогою художніх засобів у пам'ятнику Юрію Змієборцю на пл. Генерала Григоренка в якості символічної репрезентації протиставлено образи «закону» і «безчинства».

2. The dissertation is dedicated to sacred sculptures from 1992 to 2023 located in the public spaces of Lviv as of September 2023. The emergence of a significant number of sacred artworks in the public space is attributed to two waves of national and religious revival coinciding with the acquisition of Independence in 1991 and the onset of the Russo-Ukrainian war in 2014. This allows for an analysis not only of works concerning iconography but also in revealing the most prevalent concepts of representation, particularly historical and religious memory. Through historiographical analysis and primary sources, differentiation of key concepts was conducted, terms were selected and justified, and a typology proposed that aligns with chosen territorial boundaries. The principal functions performed by these sacred objects were identified. A hypothesis was advanced, partially substantiating that the iconography of the works might be conditioned by the execution of one of the specified functions. Analysis of the covering and arrangement of the sacred space revealed not just practical and decorative but also symbolic functions. Two primary types of coverings were identified as aedicula and ciborium. The opinion was posited that the type of covering and the nature of ornamentation are interrelated. A hypothesis regarding spatial iconography, replicating the imaginative structure of pictorial works, particularly icons such as "Closed Garden" and "Madonna in the Rose Garden," was proposed. Examination of the architecture of shrines disclosed their primary features to be symmetry and at times pyramidal shape, indicative of emulation of the temple image. It was determined that the majority of the samples of sacral sculpture depict the Mother of God. Art historical and iconographic analysis revealed that the predominant portion of the works is not original but rather reproduced copies of revered sculptures from the 19th and 20th centuries. Such iconographies as "Intercession of the Theotokos" and "Black Madonna of Czestochowa" may attest to the national identity of the community. Works provisionally termed "banner shrines" serve as symbolic representations of society's values, ideals, and global

challenges. Based on the analysis of the Stations of the Cross, it was identified that most stations are replicas of works by J.R. von Rürich, L. Morgari, and C. Sekki. Integration of elements characteristic of Catholic and Orthodox art was found on the Via Crucis in Pope John Paul II Park and the sculpture "Pieta" on 40 O. Myshuhy Street. Examination of the Stations of the Cross near the Church of St. Josaphat revealed that the silhouettes of the crosses emulate the Novgorod Cross, while mosaic images of stations are replicas of works by the Italian manufacturer "Demetz Art Studio." Stations of the Cross on Vysokyi Zamok in 2005 imitates the naive style of folk carving. Stations from 2010–2012 reflect an idealized representation trend of biblical events. These stations are notably characterized by a certain grotesqueness and authorial interpretation of iconography. Research of sacred objects at the Royal Spring showed an overlay of mystical and dogmatic cults of the Virgin Mary, as well as visual and semantic eclecticism, indicating religious kitsch. In memorials such as the "Wall of Memory and Sorrow" and "Eternal Memory to the Fighters for a Free Ukraine," the memory of victims is represented through an image typical of traditional iconography—Crucifixion and the archetype of the Martyr. It was established that on the backside of the "Wave of National Revival" monument, recent events in Ukraine are depicted using the traditional iconographic scheme of the "Last Judgment." "The Memorial to the slain Lviv professors" forms a symbolic space combining images of "Passion of Christ," visualization of the Decalogue, and a description of the Third Temple of Ezekiel. The dissemination of the Mother and Child image in memorials to the victims of the Holodomor led to the proposal to introduce the concept of "Holodomor Madonna." The peculiarities of angelic wing symbolism in memorials to the victims of the Sknyliv tragedy and the monument to the heroes and victims of Chernobyl were delineated. Through artistic means in the monument to St. George on General Hryhorenko Square, symbolic representation contrasts the images of "law" and "lawlessness."

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Скоп М. Хресні дороги у публічному просторі Львова кінця XX – початку XXI століть: художні особливості та іконографія. Вісник ЛНАМ. 2023. № 51. С. 76–84.
- 2. Скоп М. Іконографія ангелів та мучеників у вибраних меморіалах Львова кінця XX – початку XXI ст. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. № 68. Т. 2. С. 93–100.
- 3. Друзюк Г., Скоп М. Ікона Івана Рутковича «Богородиця Одигітрія» із Кам'янка-Бузького району: художні особливості, атрибуція та іконографія. Народознавчі зошити. 2022. № 1 (163). С. 36–49.
- 4. Скоп М. Віленська ікона Божої Матері: генеза і атрибуція вибраних зразків. Народознавчі зошити. 2022. № 5 (167). С. 1178–1184.
- 5. Скоп М. Сакральні образотворчі пластики у публічному просторі Львова початку XXI ст.: порівняння і обґрунтування термінології. Народознавчі зошити. 2022. №4 (166). С. 949–960.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стельмашук Галина Григорівна
2. Galyna Stelmashchuk

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2709-0283

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одрехівський Роман Васильович
2. Roman V. Odrekhivskiy

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3581-4103

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського

Код за ЄДРПОУ: 34606048

Місцезнаходження: вул. Костюшка, буд. 11, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазур Вікторія Павлівна
2. Viktoriya P. Mazur

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1365-7581

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якимова Олена Олександрівна

2. Olena Yakymova

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3121-6480

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косів Роксолана Романівна

2. Roksolana R. Kosiv

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071027

Місцезнаходження: вул. Кубійовича, 38, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Голубець Орест Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Голубець Орест Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бабуніч Юлія Ігорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна